

Spis treści

Wstęp	9
1. O obiekcie przekładoznawstwa, czyli o definicji przekładu	13
1.1. Definicje potoczne: przekład, tłumaczenie	13
1.2. Definicje potoczne a definicja naukowa	17
1.3. Pośrednictwo językowe a przekład	21
1.4. Typologia przekładu	27
2. O przekładoznawstwie i o lingwistyce przekładu	37
2.1. Dwa źródła i dwa nurty współczesnego przekładoznawstwa	37
2.2. Lingwistyka przekładu i jej źródła	42
2.3. Działy współczesnego przekładoznawstwa	53
2.4. Zadania przekładoznawstwa teoretycznego	60
3. Komunikacja przekładowa	65
3.1. Schemat komunikacji językowej	65
3.2. Schemat komunikacji przekładowej	67
3.3. Substytucja i interpretacja	70
4. Języki, teksty, przekład	75
4.1. Co podlega tłumaczeniu?	75
4.2. Znaczenie, oznaczanie, sens, treść	79
4.3. Wartość komunikacyjna	84
4.4. Przekład: asymetryczna konfrontacja funkcjonowania języków	85
4.5. Język docelowy w przekładzie	89
4.6. O jednostkach tłumaczenia	98
5. Status przekładu i jego podwójne uwarunkowanie	107
5.1. Przekład wśród innych tekstów	107

5.2. Przekład oczami tłumacza a przekład oczami odbiorcy	109
5.3. Sytuacja funkcjonowania przekładu	112
5.4. Podwójne uwarunkowanie przekładu	119
5.5. Status przekładu	121
6. Ekwiwalencja przekładowa	127
6.1. Źródła i ewolucja treści terminu „ekwiwalencja” w przekładoznawstwie	127
6.1.1. Treść pojęcia	127
6.1.2. Zakres stosunku ekwiwalencji: ekwiwalencja całości tekstów i ich części	139
6.2. Podstawa ekwiwalencji: transfer czy dobór?	144
6.3. Typologia ekwiwalencji	146
7. Adekwatność przekładu	151
7.1. Źródła i ewolucja treści terminu „adekwatność” w przekładoznawstwie	151
7.2. Adekwatność przekładu w ujęciu komunikacyjnym	156
7.3. Adresat przekładu	158
7.3.1. Adresat a odbiorca przekładu	158
7.3.2. Wiedza uprzednia i przesłanki rozumienia	159
7.3.3. Poglądy i system wartości	163
7.3.4. Ograniczony bilingwizm i biculturyzm	169
7.3.5. Projektowanie adresata	171
8. Wariantywność przekładu, czyli czy istnieje przekład optymalny?	173
8.1. Pojęcie wariantu przekładowego i jego źródła teoretyczne	173
8.2. Wariantywność przekładu w kategoriach ekwiwalencji i adekwatności	178
8.3. Wariantywność przekładu w perspektywie synchronicznej i diachronicznej	181
8.3.1. Wariantywność przekładu w perspektywie synchronicznej	181
8.3.2. Wariantywność przekładu w perspektywie diachronicznej	184
9. Transformacje przekładowe	193
9.1. O pojęciu transformacji przekładowych	193
9.2. Transformacje obligatoryjne i opcjonalne	198
9.3. Strukturalne typy transformacji przekładowych	200
9.4. Transformacje semantyczne	209
9.4.1. Generalizacja	210
9.4.2. Konkretyzacja	211
9.4.3. Przesunięcie semantyczne (przekład przybliżony, aproksymacja)	212

9.4.4. Zamiana metonimiczna (modulacja)	214
9.4.5. Przekład opisowy (peryfraz)	217
9.4.6. Przekład konwersyjny (zamiana wektorowa)	218
9.4.7. Przekład antonimiczny	220
9.4.8. Kompensacja	225
10. Nazwy realiów i ich tłumaczenie	227
10.1. Realia i nazwy realiów	227
10.2. Typy nazw realiów	232
10.3. Nazwy realiów a ekwiwalencja	240
10.4. Zadania przekazu nazw realiów i ich funkcje w przekładzie	242
10.4.1. Funkcja egzotyzacyjna	244
10.4.2. Funkcja poznawcza	247
10.4.3. Funkcja emotywna	248
10.5. Techniki tłumaczenia nazw realiów	249
10.5.1. Ekwiwalent	249
10.5.2. Barbaryzm	250
10.5.3. Neologizm tłumacza	251
10.5.4. Tłumaczenie opisowe (peryfraz)	252
10.5.5. Przypis tłumacza	253
10.5.6. Tłumaczenie przybliżone (aproksymacja)	255
10.5.7. Generalizacja	258
10.5.8. Tłumaczenie kontekstualne	260
10.5.9. Opuśczenie	261
11. Nazwy własne jako problem translatorski	265
11.1. Dlaczego to jest problem?	265
11.2. Nazwy własne i ich typologia	268
11.3. Ekwiwalencja w obszarze nazw własnych	272
11.4. Funkcje przekazu nazw własnych w przekładzie	277
11.4.1. Funkcja identyfikacji obiektu	278
11.4.2. Funkcja wyrażenia emocjonalnego stosunku do obiektu	280
11.4.3. Funkcja charakteryzująca nazw znaczących	281
11.4.4. Specyficzne funkcje przekładowe	286
11.5. Techniki tłumaczenia nazw własnych	288
12. Krytyka przekładu, czyli jak oceniać przekład?	295
12.1. Wybrane koncepcje krytyki przekładu	295

12.2. Ocena przekładu a jego podwójne uwarunkowanie	301
12.3. O błędach w tłumaczeniu	303
12.3.1. Pojęcie błędu w kontekście tłumaczenia	303
12.3.2. Zasada klasyfikacji błędów w tłumaczeniu	306
12.3.3. Błędy tłumaczeniowe	308
12.3.4. Błędy językowe	314
Zakończenie	321
Bibliografia	323
Słowniczek terminologiczny	335
Aspects of the Linguistics of Translation. Summary	339
Вопросы лингвистики перевода. Резюме	347
Indeks nazwisk	357
Indeks rzeczowy	359